

ή οι φασίστες τα αφεντικά, οι μικροαστοί και το κράτος

Δεν γίνεται να μιλήσουμε για φασισμό σήμερα έχοντας κατά νου το φαινόμενο που εκδηλώθηκε στο μεσοπόλεμο, στη φασιστική Ιταλία και στη ναζιστική Γερμανία, σαν μια επανάληψη της ιστορίας. Πέρα από αυτούς που έχουν τη σκοπιμότητα να υποστηρίζουν ότι καταστάσεις αντίστοιχης βαρβαρότητας είναι οριστικά ξεπερασμένες, τουλάχιστον για τις δυτικές κοινωνίες, είναι γεγονός ότι η τακτική που ακολουθεί το κεφάλαιο αυτή την περίοδο για την αντιμετώπιση της κρίσης του, μας οδηγεί σε μια διαχείριση που τίποτα δεν θα 'χει να ζηλέψει σε βιαιότητα από την εποχή εκείνη. Για να σκιαγραφήσουμε το φασισμό όπως ορθώνεται μπροστά μας στο σήμερα κρίνονται απαραίτητες κάποιες ιστορικές αναδρομές στην πρόσφατη ιστορία της ελληνικής κοινωνίας.

Η περίοδος της μεταπολίτευσης ορίστηκε από τη σύναψη ενός κοινωνικού συμβολαίου μεταξύ κράτους και ντόπιας εργατικής τάξης βάσει του οποίου η αδρανής στάση της τελευταίας εξαγοραζόταν με την προσφορά διαφόρων ειδών προνομίων (θέσεις στον κρατικό μηχανισμό, επιδοτήσεις κλπ). Αυτός ήταν ο τρόπος με τον οποίο τα τελευταία τριάντα χρόνια η αστική δημοκρατία εξασφάλιζε την κοινωνική ειρήνη. Το ξέσπασμα της κρίσης έβαλε ένα τέλος στην πελατειακή σχέση κράτους και ντόπιων εργατών, γιατί αυτή η συνθήκη είναι πλέον ασύμφορη για το κεφάλαιο.

Βρισκόμαστε στην αρχή ενός νέου ιστορικού κύκλου. Το κεφάλαιο μέσω των κρατικών επιλογών επιστρατεύει φασιστικές μεθόδους και πρακτικές σπρώχνοντας όλο και περισσότερα κοινωνικά κομμάτια στην εξαθλίωση, οργανώνοντας παράλληλα τη στρατιωτική τους διαχείριση. Η γιγάντωση των εξαθλιωμένων κομματιών θα αντιμετωπίζεται ως ζήτημα δημόσιας τάξης και μόνο, οπότε ο μοναδικός αρμόδιος γι' αυτά θα είναι οι μηχανισμοί καταστολής. Αρκεί να αναλογιστούμε τον τρόπο με τον οποίο το ελληνικό κράτος υποδέχθηκε και «φιλοξένησε» τους μετανάστες εργάτες τα τελευταία είκοσι χρόνια, για να προβλέψουμε το μέλλον και των ντόπιων εργατών.

δε γαμιέται και η πατρίς

Η μαζική είσοδος των μεταναστών εργατών στην Ελλάδα συνέπεσε χρονικά με τη συμπλήρωση μιας δεκαετίας της μεταπολιτευτικής συνθήκης και την ταυτόχρονη μικροαστικοποίηση της εργατικής τάξης, η οποία προέκυπτε από την συνθηκολόγηση με το κράτος με τους τρόπους που περιγράψαμε παραπάνω. Μιλάμε για τη δεκαετία του '90. Αυτή η περίοδος χαρακτηρίστηκε από την κοινωνική διάχυση ρατσιστικών ιδεών και φασιστικών πρακτικών, όσον αφορά την αντιμετώπιση των μεταναστών από μεγάλα κομμάτια των ντόπιων. Έτσι όταν μιλάμε για φασίστες δεν μας έρχεται στο μυαλό μόνο η εικόνα ενός οργανωμένου νεοναζι αλλά γενικότερα αυτών που διακατέχονται από την κουλτούρα της βίαιης επιβολής πάνω σε υποκείμενα που δεν συμβαδίζουν με τα κυρίαρχα κοινωνικά πρότυπα, οπότε και τα αντιμετωπίζουν ως κατώτερα (πχ. μετανάστες, gay, πόρνες, οροθετικοί, εξαρτημένοι κλπ). Φυσικά, αυτή η διαδικασία υποτίμησης, των μεταναστών εργατών στην προκειμένη, είχε και έχει υλικό αντίκρισμα για πολλούς από τους ντόπιους (φθηνά εργατικά χέρια για μικρά και μεγάλα αφεντικά).

